

МАРИНА ТА СЕРГІЙ
ДЯЧЕНКИ

Світи Марини та Сергія Дяченків

Роман

Харків
«ФОЛІО»
2018

МІТРАНІТ

А це вогні, що сяють
Над нашими головами.

Федеріко Гарсія Лорка

ГЛАВА ПЕРША

Не було ні гуркоту, ні спалаху. Лише тяглася вулиця, туманна, вогка; хмари ледь розійшлися, і в довгому просвітку блищали, нічого не обіцяючи, дві-три зірки. Ліхтарі відображалися в темних вікнах, у склі припаркованих машин і в мокрому асфальті. Крокодил ступав, не дивлячись під ноги, з-під його підошов навсібіч бризкало — не жирно, без чавкання вдобреної гноєм весняної землі, а краплі міських легковажних калюж, укритих райдужним бензиновим серпанком.

Аж раптом усе ніби вата сховала: вулицю й зірки, ліхтарі й асфальт. Крокодил пройшов ще кілька кроків і зупинився — праворуч і ліворуч не знати звідки вирости стіни. У його легенях ще лишилося мокре повітря осіннього вечора, а ніздрі вже вдихали інше, сухувате й кондиціоноване, геть-чисто без запахів. Над головою замість ліхтарів засвітили синюваті лампочки. Крокодил у паніці озирнувся — його мокрі відбитки, всі чотири, яскраво вирізнялись на підлозі довгого пустого коридору.

Швидко, шукаючи виходу, він пройшов коридор до кінця. М'яко роз'їхалися стулки дверей, і голос, змінений динаміком, промовив буденно й навіть утомлено:

— Андрій Строганов?

— Так, — сказав Крокодил і труснув головою, намагаючись утямити, що сталося й що тепер робити.

— Вітаю, вашу заявку затверджено. Ви перебуваєте в Бюро Всесвітньої міграційної служби. Прошу підійти до сенсора й прикласти долоню.

Він роззирнувся. На лаковій стіні п'ятипалий відбиток на зразок тих хуліганських ляпок, що за часів його дитинства псували стіни в новобудовах. Завагавшись, таки приклав до нього руку.

Стіна здригнулася й зникла.

Відчинився маленький кабінет. Чоловічок середніх літ, напівпрозорий, сидів біля дальньої стіни — і навіть трохи влипнувши в неї разом із кріслом. Чоловічок був віртуальний, голографічний. Стіна — справжня, бетон під скупую побілкою.

— Ви дивуєтесь, Андрію Строганов, — сказав чоловічок дуже переконано.

Крокодилові довелося погодитись.

— Прогляньте запис, будь ласка.

Без паузи посеред кімнати — на відстані простягнутої руки від Крокодила — з'явилося зображення. Ще одна людина. Уже кого-кого, а його Крокодил тут і не сподівався побачити.

— Вітаю, — сказав цей новий. — Трясця... незвично так-от спілкуватися... Слухай, не дивуйся, не сердься. Я прийняв рішення емігрувати з Землі. Пощастило, що є така можливість... Лишилася можливість, — він швидко озирнувся на когось, хто стояв позаду, невидимий Крокодилу. — Можеш повірити — на Землі в тебе немає майбутнього. Це не емоційне рішення, не істеричне, це глибоко обдумане рішення... Власне, твоє. Хоч і прийняте трохи пізніше. Тобі все пояснять. Щастя!

Зображення зникло. Крокодил ще кілька секунд дивився в порожнечу — туди, де щойно бачив себе, трохи схудлого, дещо нервового, але — себе, в цьому не було жодних сумнівів.

— Ось ваша заява, — чоловічок, влиплий у стіну, кивнув на конторку в кутку кімнати. — Там само договір за вашим підписом, затверджений представниками Бюро. Щоправда, виникла певна тонкість... труднощі, ми обговоримо їх після того, як ви ознайомитеся з документами.

Крокодил підійшов до конторки.

У пластиковій теці лежали акуратно складені аркуші формату А4. «Я, Строганов Андрій Віталійович, будши при здоровому глузді й добрій пам'яті, заявляю про своє бажання назавжди залишити Землю, третю планету Сонячної системи, осісти в одному зі світів, придатних для життя істоти мого виду, чие міграційне законодавство дозволяє істотам мого виду довгий час перебувати...»

«Тут помилка, — подумав Крокодил. — Потрібне уточнення перед словом «чие», інакше виходить граматична нісенітниця. А краще взагалі переписати всю фразу. А ще — добре б прокинутися, — безрадісно подумав Крокодил».

— Ви не спите й не марите, — ласкаво підказав потонулий у стіні голографічний чоловічок. — Ви зважились емігрувати за два роки після того дня, коли вас у реальності було вилучено. Ці два роки вашого життя пішли на сплату за візу, необхідні телепорти, а також на оформлення супутніх документів, медичний огляд і миттєве вивчення мови. Мабуть, це були не найкращі два роки вашого життя. Коли вас повідомили, що з ними доведеться розстатися, ви не тільки не засмутилися — зраділи.

— Я зрадів? — спитав Крокодил, щоби хоч щось сказати. Щоби цей голографічний не подумав, ніби він здурів, нажаханий.

— Безсумнівно, — сказав чоловічок. — Тепер перейдімо до діла. Ви вибрали для проживання світ під загальною назвою Кристал, але вам не пощастило — тамтешня міграційна служба раптово змінила законодавство. Вимоги до новоприбулих різко збільшились, і, на жаль, ви перестали відповідати цим вимогам.

— Я...

— Інтелектуальний потенціал, співвідношення споживаної й продукованої енергії, стійкість до перевантажень — за сукупністю показників ви опинилися за межею. Утім, як будь-який житель вашого домашнього, е-е, вихідного світу. Так що до Кристалу тепер вам наказано, але це не причина для смутку — ось, я маю для вас на вибір два світи. Їх ми теж із вами з самого початку обговорювали. Один — Лімб, технократичний світ, традиційно привабливий для землян. На жаль, екологічний баланс там не такий, як би хотілось. Але ж ви не маєте схильності до легеневих захворювань?

Голографічний чоловічок повів рукою, й посеред маленького кабінету виникла картинка — простір сірого мегаполіса, рейки, труби, вогні; Крокодил кліпнув. Картинка двоїлася в нього перед очима.

— Другий світ — Раа, — чоловічок знову повів рукою, й урбаністичну примару заступила доволі-таки заспокійлива зелена галявинка. — Тут можливостей для поступу негусто. Незрівнянно, скажімо так, менше можливостей для кар'єри людини, подібної до вас. А зате тиша, зелень, надзвичайно гуманне суспільство. На жаль, можу запропонувати тільки ці два — решта для вас не підхожі, або ж ви не підходите їм.

— Заждіть-но, — сказав Крокодил. — Ви сказали, що мене було, за вашим висловом, «вилучено» за два роки до того, як я подав заяву на еміграцію?

— Так.

— Але ж це парадокс! Якщо мене було вилучено на два роки раніше, то нічого не сталося, я не вирішив з якогось дива залишити Землю, я не писав заяви й мене не вилучено!

— Це парадокс, — потвердив чоловічок. — Але тільки в межах локального часу й локального простору. Ви написали заяву, її зареєстровано й збережено, як бачите, разом із записом вашого особистого послання собі. Потім два роки вашого життя перетворено на енергію, і — гопля! — якщо не рахувати цих двох років, ви такий же, як і були... Життя на Землі пішло трохи іншим шляхом, звичайно, але ви — не надто значна постать в історії, Андрію Строганов. Не думаю, що хтось зауважив, що ви зникли, — окрім близьких знайомих.

Близьких знайомців...

— У мене син, — Крокодил охрип.

У нього таки був син Андрій, щоправда, востаннє вони бачилися три місяці тому. Светка відвезла його до Англії... або до Німеччини? Гарне питання, він, пам'ятає, давав згоду на вивезення дитини...

Чи Светка пацана теж на Марс вивезла?

Хто ще зауважить його зникнення? У редакції поговорюють і забудуть. Батьків нема давно. Сусіди? Друзі?

— Так, — від того, як швидко він міг міркувати, багато що тепер залежало. — Наскільки я зрозумів, ви не в змозі виконати раніше взяті на себе зобов'язання? Доправити мене на цей... на Кристал?

— У нашому договорі, — коротко відказав голографічний, — зазначено декілька придатних світів. Декілька, на вибір, — Кристал, Лімб, Раа. Повірте, ми б радо доправили вас на Кристал, але вони змінили умови, навіть не довели нам до відома. Це неподобство, я згоден.

— Коли вони змінили умови? — не здавався Крокодил. — Два роки тому вперед, коли я писав заяву? Чи тепер, коли мене вилучено?

— Два роки — всього лише два оберти планети навколо світила, — повідомив голографічний з іще більшим смиренням. — Ми існуємо в іншій системі, збагніть. Часові парадокси для нас — джерело енергії.

— Я можу повернутися? — скоромовкою спитав Крокодил. — Забрати свою заяву? Переграти все назад?

— Теоретично — так, — чоловічок спохмурнів. — Та практично — ви не маєте чим сплачувати цю операцію. Вам скільки років, двадцять шість?

— Двадцять сім.

— Однаково. Готових років не стане, щоби сплатити нові неминучі погодження й довідини, а головне — телепортування назад, ще й з огляду на просторові збурення. Довелося б узяти половину життя в кожного з ваших батьків... І вся справа на таких умовах утрачає сенс.

Крокодил постояв трохи, слухаючи дзвін у вухах.

— Ви даремно туди хочете, — м'яко сказав голографічний. — Ви ж сам чули: на Землі у вас немає майбутнього. Можливо, що й у самої Землі з нею, е-е, не дуже.

— Чому? Що там сталось?

— А що завжди стається на Землі? Хм... Коли чесно, я не готовий вам відповісти. Додаткові інформаційні запити не долуче-

